

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۲۳/۰۹/۰۴

جليل غني

بزرگداشت از شهدا

ما در آستانه ی بزرگداشت از هفته ی شهید قرار داریم که به یاد بود شهدای که در راه مبارزه با قوای مهاجم اتحاد شوروی سابقه و اشغال افغانستان توسط این ابر قدرت شهید شده اند. شمار آنها گرچه ادعا می شود که یک و نیم میلیون بوده ولی تا کنون رقم تثبیت شده و تصدیق شده ی از هیچ مرجعی ارائه نشده ولی به قول معروف «حتی یک انسان هم زیاد است». اما مهم و با ارزش اینست که به قربانیان نامدار و گم نام این مبارزه و قیام وطن پرستانه ی مردمی زیر هر عنوان و یا ایده و انگیزه ی که بوده باشد، ادای احترام نمود و به روح همه شهدای که در این راه قربانی داده اند دعا کرد و یادشان را گرامی داشت.

هر بی نظمی سیاسی و نظامی و اجتماعی و هر جنگ داخلی و یا هم تجاوز قوای خارجی بر یک کشور، چه از همسایگان و چه از دور تر ها باشد، به بستری در درون همان اجتماع و یا کشور نیاز دارد که زمینه ساز این کشمکش ها و جنگ و تهاجمات بیگانگان بر یک کشور باشد. آنانی که در پنجاه سال گذشته شاهد عینی رویداد های ناگوار و بی نظمی های داخلی و بهره کشی های مختلف قدرت های دیگر چه همسایگان و چه دور تر از حوزه ی که افغانستان قرار دارد، بوده به خوبی به این رویداد ها آشنائی دارند. از یمن انکشاف تکنولوژی و انقلاب نشراتی در جهان و شبکه های اجتماعی و نشرات خارج از افغانستان، رویداد های اکثر ا درد ناک در افغانستان که افغانستان را از یک کشور عقب مانده ی اقتصادی ولی با ثبات سیاسی آرام، به حوزه ی رقابت های قدرت های بزرگ و درگیر بازی بزرگ دیگر مبدل ساخت و حتی کشمکش های قدرت های منطقه بی برای دسترسی به منابع اقتصادی و زیر زمینی و نفوذ سیاسی بر این منطقه ی استراتژیک ساخت و این مردم افغانستان بودند که مواد سوخت این ماشین جنگی به نفع آن قدرت ها بکار برده شدند و همه ی بدبختی ها بر می گردد به منبع و منشاء اصلی آن، زمینه سازان بستر این رویداد ها.

از آوانی که در نخستین حکومت بعد از حکومت تنظیمی و متعاقب آن دوره ی اول حکمرانی طالبان پس از کنفرانس بُن در سال ۲۰۰۱ هفته ی به نام هفته ی شهید نامگذاری شد همه ساله تا همین اواخر در داخل افغانستان و تا کنون در بیرون از افغانستان توسط افغانهای پناهنده در کشور های مختلف از این هفته یاد بود به عمل می آید.

دو نکته قابل یاد آوری است: نخست این که این هفته باید به نام یاد بود از «شهدا» نامگذاری می شد نه هفته ی «شهید» که تعبیر درستی از آن به عمل می آمد چون یک و نیم میلیون شهید و یا کمتر از آن، هر رقمی که باشد، متعلق به تمام مردم افغانستان بوده و گذشته از آن «شهدا» جمع «شهید» است و به همه آنانی که در این راه قربانی شده اند اطلاق می گردید. و دو دیگر این که همه ی این قربانیان از هر دهکده، قوم و نژاد و ملیت و خلاصه باشندگان این سر زمین به خون خفته بوده اند و هر بلیست این خاک پاک به خون این شهدا از هر قوم و مذهب و زبان و منطقه و قبیله و دهکده و شهر و کوه بند و جلگه رنگین است. تجلیل از این هفته و یاد بود از همه شهدای این قیام مردمی است که در آغاز خود جوش و واقعا مردمی بود و بعد توسط تنظیم های که اکثریت آنها در بیرون از افغانستان به منافع کشور های دیگر تشکل داده شدند، و تفصیل آن به همگان معلوم است و گنجایش این مختصر را ندارد، گروهان گرفته شد و از آن هم بهره کشی سیاسی و اقتصادی نه تنها این تنظیم ها، بلکه همسایگان و دور تر ها هم نمودند و به خون این یک و نیم میلیون انسان صادق تجارت شد. موضوعی است که باز هم ضرورت به تفصیل ندارد و نمونه های بارز آنرا هموطنان عزیز در داخل و خارج افغانستان تا همین اکنون مشاهده میکنند.

موضوع دیگری که در همین هفته باید مورد بحث و ارزیابی و تحلیل قرار می گرفت تا مرجعی باشد برای تحقیق و تحلیل نسل های آینده و اندرزی باشد برای رهبران و سیاستگران آینده ی افغانستان، آمال و آرمان قربانیان این رویداد ها و نتیجه ی که از چنین رویداد های گرفته شده می باشد. ممکن است در این باره کتبی نوشته باشد که کمتر دیده می شود ولی وقتی یک هفته به چنین یاد واره ی کلان تخصیص داده می شود، نباید با بر پائی یک محفل پخش شعار ها و یا چند نوشته و مقاله که آنهم کمتر به چشم می خورد و یا یک کنفرانس

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالی دلیکوال په غاره ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکی په خیر و لولی

محدود ساخته شود، بلکه باید به جوانب مختلف و ابعاد گسترده ی این رویداد مهم تاریخی پژوهش دقیق و مستند توسط گروه های مختلف متخصصین هر رشته به عمل آید تا به توان تصویر کامل و بی طرفانه ی به نسل های آینده تقدیم کرد. آنچه در کشور های مختلف جهان معمول است و نسل های امروزی آنها از چنین اسنادی برای رفع اشتباهات احتمالی جلوگیری می کنند. نقش مورخین و تحلیل گران اوضاع سیاسی و اجتماعی و فرهنگی در این بخش بسیار برآزنده است.

یکی از مشکلاتی که امروز جامعه ی ما به آن مواجه هست عدم موجودیت چنین اسناد و تحلیل ها و پیامد ها و اثرات آن است که جامعه ی افغانستان با کثرت قومی و فرهنگی و سایر تفاوت های اجتماعی، عقیدتی، فرهنگی، زبانی، قومی و سایر تفاوت های جزئی دیگر نتوانسته تا کنون به تفاهمی برای همبستگی افغانستان شمول در عرصه های مختلف سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی برسد. وقتی به کشور های دیگری، مثلاً در همسایگی نزدیک نظری می اندازیم، دیده می شود که با تکرر قومی و نژادی و مذهبی و عقیدتی و فرهنگی حتی بیشتر از بافت اجتماعی که افغانستان دارد، توانسته اند به تفاهمی در مورد مشترکاتی برسند که این قبایل و طوایف و فرهنگ های متفاوت به تفاهمی نایل شوند و در صلح و ثبات و همبستگی نایل آیند. شاید یکی از دلایل عمده ی آن این باشد که سیاستگران و خرد ورزان این جوامع نقش برآزنده بی در تفهیم این مشترکات اجتماعی و فرهنگی و هم نوایی و هم بستگی و تفهیم مفهوم شهروندی و احترام به ارزش های متفاوت عقیدتی و فرهنگی همه اجزای ترکیب کننده ی اجتماع نقش اساسی داشته اند. وقت آنست که هم قلم به دستان داخل و خارج افغانستان و هم سیاستگران داخل و بیرون از افغانستان به این نکته توجه داشته باشند که افغانستان تنها با همه مردم این کشور از هر قوم و قبیله و عشیره و نژاد و مذهب و زبان و فرهنگ می تواند یک افغانستان متحد و با قدرت باشد و هیچ یک از ترکیب کننده گان جامعه ی افغانستان به تنها بی نخواهد توانست از یک افغانستان واحد، مستقل، لایتجزا، و با ثبات نمایندگی کند.

پایان